

I dag

'Gud, findes I kommunister stadigvæk?'

20 år efter Murens fald tropper 12 danske kommunister op i Ringsted Kulturhus. Udenfor er grådige banker, globale virksomheder og andre kapitalister ved at få verden til at bryde sammen. Der er igen brug for hammer og sejl til at bygge et radikalt anderledes samfund, mener de

Dansk kommunisme

af Thomas Aue Sobol

»Kommunisterne er efter min mening de eneste, der ønsker et frit og godt samfund, hvor alle er lige. I dag har vi et 'jeg-samfund' i stedet for at være fælles om tingene. Alle tænker på at rage til sig,« siger 31-årige Martine fra Roskilde.

Vi er på vej til Ringsted Kulturhus, hvor Danmarks Kommunistiske Parti (DKP) Region Sjælland holder en slags stiftende generalforsamling. DKP'erne har mildt sagt slumret i nogle årtier, men nu er afdelinger lagt sammen, og partifæller trukket i arbejdstøjet for igen at samle kræfterne om det kommunistiske projekt.

Det er første gang, Martine er med. Efter at have været medlem af Enhedslisten i tre år synes hun ikke længere, at partiet respekterer jævne mennesker – derfor partiskiftet.

»Nogle af de yngre medlemmer – dem der går på RUC – rakker indirekte ned på arbejdsmændene. Det ligger i luften, at det, de vil kæmpe for, er, at alle unge får en akademisk uddannelse,« siger Martine og tilføjer, at hun ønsker et radikalt anderledes samfund.

Et sted, hvor rengøringsdamen tjener lige så meget som direktøren, og hvor virksomheder som A.P. Møller-Mærsk overgår til staten. En revolution? Måske, men ikke med vold.

Det var Murens fald og kommunismens kollaps i øst, der i 1989-91 sprængte DKP til atomer. En fornyerfløj dannede sammen med Venstresocialisterne og Socialistisk Arbejderparti Enhedslisten, mens traditionalister og midterfolk fik sparket, i hvad der i dag betegnes som et traumatisk opgør. De følgende år blev DKP skåret ned til dværg højde, men nu skal der igen kaldes til samling.

»Efter 20 år er det min opfattelse, at tiden er moden. Vi havde et meget følelsesmæssigt opgør i 1989, men det var ikke rationelt, meget af det der skete,« siger initiativtager Ringsted-mødet, Anker Schjerning, da jeg dagen forinden taler med ham over telefonen.

»Det nuværende samfundssystem er i lige så dyb krise, som vi var i 1989. Hvis jeg sad i Cepas eller Venstre, ville jeg have det frygteligt med, at staten må hjælpe bankerne med 100 mia. kr., og at samfundet slet ikke fungerer. Krisen er også moralsk. Det er blevet en værdi at skilte med rigdom – tag et fænomen som Stein Bagger. Han er et eksempel på en kultur med materielle værdier og tomhed, der dominerer på bekostning af glæden ved fællesskabsfølelser,« uddyber Schjerning, der sad i DKP's centralkomité i nogle af partiets gode år og har været partimedlem siden 1968.

Måske er kapitalismen i krise, men er kommunismen svaret? For at opfriske hvor galt det gik i Sovjetunionen – hvor DKP traditionelt har hentet sit tankegods – bruger jeg aftenen på at læse i *Kommunismens Sorte Bog*, redigeret af den franske kommunisteforsker Stéphane Courtois. Courtois vurderer, at næsten 100 millioner mennesker er døde i kommunismens navn – heraf 20 millioner i Sovjetunionen. Hvordan kan man fortsat tro på en ideologi, der har så mange menneskeliv på samvittigheden? Og hvad for et samfund ønsker danske kommunister anno 2009? Det er nogle af de spørgsmål, der driver mig til smørrebrød, røde faner og ideologisk oppiskning på 1. sal i Ringsted Kulturhus en lørdag eftermiddag.

'Obama-metoden'

Da Martine og jeg ankommer til partimødet, har kommunisterne allerede stillet store oste, paté og spegepølse frem. Lokalet er småkoldt, to

røde faner forsøger at dække hullerne i væggen.

»Vi må trøste os med, at de er energibevidste,« siger et partimedlem om temperaturen.

Rundt om et aflangt bord sidder ti mænd og to kvinder. Her er adskillige med gråligt skæg og luftige sweatere, men ellers er det en blandet skare. Anker Schjerning stikker en rød kop i hånden på mig. Det er 90-års jubilæumskoppen for Oktoberrevolutionen i 1917. En gave. Vi begynder med en slag-sang:

*Vi får det samme dumme svar
Hver en'ste gang vi spør:
Det kan aldrig la' sig gøre'
Det kan aldrig la' sig gøre'
Det dær med kommunisme
Det har andre prøvet før
Det kan aldrig, aldrig, aldrig...*

Kommunisternes hoveder vipper let fra side til side, og det er næsten, som om fanerne vipper med. Den får ekstra gas på *aldrig*.

De følgende fem-seks timer spænder debatten vidt. Fra Sovjetunionens rolle i Ungarn og Tjekkosllovakiet til nutidens krig i Gaza. Fra kampen for at bevare de lokale sygehuse til at redde verden fra fattigdom og udbytning.

Anker nævner de fire bølger, DKP har redet på gennem årene. Den seneste i

” Ethvert samfund har jo lovbrudere – det vil sige anderledes tænkende – hvor man siger: 'Dem kan vi ikke lide, dem putter vi et andet sted hen'. Det kan så være i kz-lejre eller i fængsler

Kenneth, kommunist

70'erne, hvor EF-modstanden og fredsbevægelsen gav rygdstød.

Kapitalismens krise får ham til at øjne en ny og femte bølge.

»Jeg er naiv nok til at tro på det,« siger Schjerning og fortsætter: »Vi har en positiv evne til at samle alle mulige kræfter, der ser anderledes på tingene, og til at få dem til at udrette noget i fællesskab. Det er vores styrke.«

Anker taler længe om behovet for, at nogen gør noget »nedefra«, og for at sætte »almindelige mennesker« i gang. Han er en god taler. De andre lytter til ham. Der er brug for en »totalrenovering« af samfundet, siger han nu. Og renoveringen kan begynde i Region Sjælland. I det små. Anker fremviser en forside fra Dagbladet Sjællandske – han er selv på fotoet. Historien handler om, at det lokale bibliotek ikke vil abonnere på Dagbladet Arbejderen, og det har Anker klaget til Styrelsen for Bibliotek og Medier over.

Et andet protestbrev kritiserer taxameterordningen, der truer flere uddannelsesinstitutioner med lukning, fordi elevtallet skrumpet. Det er sådanne kampe, kommunisterne skal kæmpe, mener Anker, og emnerne kommer på bordet: De truede sygehuse, miljøet, de svage – et anstændigt Danmark. Der skal også fester til for at samle penge ind, mødeaktiviteter, protester, bannere. Det lyder næsten for godt, synes smilene omkring bordet at signalere. Næsten som i gamle dage.

Men der er også noget nyt: Kommunisterne skal samarbejde med alle – sågar nogle af de borgerlige. Noget Anker Schjerning kalder »Obama-metoden«.

»Det er en metode, hvor vi siger: 'Ok, lad os sætte folk med alle mulige forskellige holdninger omkring et bord og så diskutere, hvordan vi kan skrue vores samfund sammen på en anden måde'.

Jeg ønsker et åbent forum,« fastslår Anker.

Schjerning siger selv, at han var på »taberholdet« efter kommunisterne store opgør i 1989. Han var ikke en af fornyerne. Men nu virker den nuværende efterlønner som den drivende kraft bag kommunisternes 'genopstandelse' på Sjælland.

Små brød skal hæve

Et kommunistisk parti, der vil samarbejde med borgerlige og kæmpe de små kampe? Det lyder ikke som det, 31-årige Martine talte om, da jeg fulgtes med hende fra Roskilde. Hun ønskede omvæltninger, måske en revolution.

Forventeligt protesterer Martine.

»Jeg troede, at DKP gik ind for en fuldstændig ... altså for, at hele samfundet skulle ændres og ikke være kapitalistisk, men socialistisk. Men når vi skal samarbejde med alle og ikke fokusere på andres mangler, bliver vi så ikke for meget ligesom de andre partier?« spørger hun.

Så taler Elsa fra Næstved, en lille ældre kvinde, der bruger store ord. Det er afgørende ikke at glemme den internationale solidaritet, mener hun.

»Folk synes, at alt er godt i vores lille andedam. Vi har råd til større biler – nogle har. Vi har råd til samtalekøkkener – nogle har. Vi bliver coa-

chet i hoved og røv, bare vi skal finde en ny farve til vores badeværelse. Det er den grænseløse forkælelse. I mit hoved står der et enormt stort spørgsmålstegn: Hvordan helvede kan man synes, at det fungerer godt, når man ved, at der er millioner af mennesker, der sulter?«

Andre forsøger igen at gøre diskussionen mere lokal.

Ordstyreren Bjarne er enig med Anker i, at kommunisterne skal satse på at gøre sig bemærket lokalt. Sammen repræsenterer de erfaringen – Bjarne har også siddet i DKP's centralkomité en gang.

»Vi må opgive ambitionen om at klare hele verden på én gang. Det kommer vi ikke lige til i det her regi – der går nok halvandet års tid, vil jeg tro,« siger Bjarne ironisk.

Forsamlingen kvitterer med højlydt klukken.

»Lad os slå et lille brød op, men lad det til gengæld hæve rigtig godt!«

Godt billede. Den går rent ind.

Forsamlingen vælger tre medlemmer »til at tage fanerne i første omgang«: Anker, Elsa og Kenneth fra Køge. Kenneth har et krucifiks dinglende om halsen og argumenterer senere for, at kommunismens sammenbrud i øst skyldtes, at Marx var ateist.

»Det eneste sted, den rig-